

Максим ЯБЛОНСЬКИЙ

*Волинський національний університет
імені Лесі Українки*

*Кандидат наук з соціальних
комунікацій, доцент кафедри
соціальних комунікацій*

«Літопис Волині»: з історії ВНУ імені Лесі Українки

«Літопис Волині» (виходить друком із 1953 р.) – дітище «Інституту Дослідів Волині» у Вінніпезі та Товариства «Волинь» у Нью-Йорку – стало важливим джерелом вивчення різних сфер волинезнавства [1]. Це науково-популярне видання сприяло консолідації волинян у світі. Тут друкувалися різнопланові тексти: твори художньої літератури різних жанрів, спогади, науково-популярні та публіцистичні матеріали, документальні джерела, – всі вони об'єднані прагненням презентувати світові Волинь та її людей. Історія краю, суспільно-політичні обставини, розвиток освіти, культури та літератури – такий тематичний контент видання «Літопис Волині» [6]. «Наша мета – зібрати і зберегти від знищення ті матеріали про Волинь, які ще збереглися в нас, а які на наших землях нищяться, науково і об'єктивно висвітлювати питання. Що торкаються Волині, об'єднати земляків, помагати їм морально і матеріально.

Ми свідомі, що без допомоги всіх волиняків не можемо досягнути мети, а тому звертаємося до земляків та всіх українців – науковців і працівників пера, які мають матеріали або пам'ятають події минулих років, що зв'язані з Волинню, Холмщиною і Забужжям – передати їх у наші руки для використання» [4], – наголошувалося в редакційній статті першого числа планованого піврічника.

Ч. 19–20 «Літопису Волині» (1999) завершує 46-літню історію видання в Канаді, реалізовану в 20-и числах: «<...> рішили з цим числом (19–20-им) закінчити видання тут, у Канаді, і сподіваємось, що воно буде продовжене вже тепер у незалежній Україні, на нашій рідній Волині» [5].

Історія освіти Волинського краю – один із складників контенту видання «Літопис Волині». У центрі нашої дослідницької уваги – числа, які побачили світ у 1990-х роках після здобуття Україною незалежності. У цей період в історії Луцького державного педагогічного інституту ім. Лесі Українки починається новий етап: 1993 р. на базі закладу створено Волинський державний університет ім. Лесі Українки.

У Ч. 19–20 вміщено низку матеріалів, у яких висвітлено роботу Волинського державного університету ім. Лесі Українки.

У публікації першого ректора Волинського державного університету ім. Лесі Українки проф. Свідзинського А. висвітлено загальну концепцію університету [10], зацентровано на таких принципах, як «синтез науково-дослідних інститутів з університетом» [10, 258] та «зв'язок з середньою школою» [10, 259]. Для втілення першого принципу треба на факультетах організувати дослідницькі лабораторії, які в перспективі переростуть у науково-дослідні інститути; відкрити загальноуніверситетський семінар; «Волинський університет, як інтегрована система навчального закладу та науково-технічних і гуманітарних інститутів, повинен працювати в органічному зв'язку з виробничими об'єктами краю, медичними установами, державними організаціями (наприклад, військовими, митними тощо), освітніми закладами, приватними, організаціями та підприємствами. Цей зв'язок повинен реалізуватися у формі замовлень на підготовку кадрів, а також на розробку науково-технічних проблем, у яких зацікавлені названі установи» [10, 258–259]. Для реалізації другого принципу пропонується: «При університеті має працювати ліцей природничо-технічного профілю, гімназія гуманітарного напрямку, школа-інтернат» [10, 259]; змінити систему підвищення кваліфікації вчителів університеті, «забезпечити неперервну освіту для науково-технічних та інженерних працівників виробництв» [10, 259]. А. Свідзинський також наголошує на важливому стратегічному завданні університету: «У Волинському університеті слід радикально поліпшити вивчення іноземних мов, домогтися вільного володіння випускниками як мінімум двома західноєвропейськими мовами, для чого практикувати стажування за кордоном» [10, 259]. Окрім того, «Волинський університет повинен мати вихід на міжнародну комп'ютерну систему» [10, 260]; «Стиль викладання має ґрунтовно змінитися в напрямку зменшення кількості обов'язкових лекцій і посилення роботи студентів на семінарах, в лабораторіях під керівництвом викладачів» [10, 260]; треба здійснити реформування університетської бібліотеки в аспекті інформатизації та створити видавництво при університеті [10, 260].

Публікація проф. Н. Мисечко-Каркоць, передрукована з часопису «Свобода» (Ч. 26, 25 грудня 1998 р.), «Волинському університетові – 5 літ» – допис про здобутки університету [7].

«Почесні докторати видатним волинянам» – стаття В. Рожка, передрукована з часопису «Український Голос» (Вінніпег) від 30 січня 1995 р.; тут повідомляється про рішення Вченої ради Волинського державного університету ім. Лесі Українки (грудень 1995 р.) про обрання почесними

професорами науковців Інституту Дослідів Волині (Вінніпег) п. Іллю Онуфрійчука, п. Сергія Радчука, п. о. доктора Степана Ярмуся та українського письменника, бібліографа та громадського діяча з Австралії п. Степана Радіона [9].

У Ч. 19–20 подано низку документів Волинського державного університету ім. Лесі Українки за 1996 р.: «Угода про співробітництво між Волинським державним університетом імені Лесі Українки в м. Луцьку (Україна) і Інститутом Дослідів Волині в м. Вінніпезі (Канада)» від 12 червня 1996 р. [11]; Наказ Волинського державного університету імені Лесі Українки № 45-К від 14.06.1996 р. про відкриття Відділення Інституту Дослідів Волині як структурного науково-дослідного підрозділу ВДУ [3].

С. Радчук подав «Повідомлення Інституту Дослідів Волині» про передачу Волинському державному університету ім. Лесі Українки видань Інститутом Дослідів Волині (Вінніпег) та товариства «Волинь» (Вінніпег) [8].

Також у Ч. 19–20 передруковано інтерв'ю В. Рожка, редактора газети «Віче», з Головою Управи Інституту Дослідів Волині у Вінніпезі доктором Сергієм Радчуком; з-поміж інших питань обговорювалися питання співпраці з Волинським державним університетом ім. Лесі Українки [2, 17].

Як бачимо, Ч. 19–20 «Літопису Волині» (1999) стало значною мірою літописом Волинського державного університету ім. Лесі Українки (тепер – Волинського національного університету ім. Лесі Українки). Традицію вінніпезького видання із 2001 р. продовжив однойменний науковий часопис, що видається у ВНУ ім. Лесі Українки.

Список використаних джерел

1. Бондаренко Г. В. «Літопис Волині». *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол. : І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. URL: <https://esu.com.ua/article-55851> (дата звернення: 14.03.2024).
2. Відділення Інституту Дослідів Волині – на Волині! *Літопис Волині*. Вінніпег, 1999. Ч. 19–20. С. 16–19. URL: <https://diasporiana.org.ua/periodika/litopys-volyni-1999-ch-19-20/> (дата звернення: 14.03.2024).
3. Волинський державний університет імені Лесі Українки. Наказ. *Літопис Волині*. Вінніпег, 1999. Ч. 19–20. С. 15. URL: <https://diasporiana.org.ua/periodika/litopys-volyni-1999-ch-19-20/> (дата звернення: 14.03.2024).

4. Дорогі земляки! *Літопис Волині*. Вінніпег, 1953. Ч. 1. С. 1. <https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/2143/file.pdf> (дата звернення: 14.03.2024).
5. Інститут Дослідів Волині, Товариство «Волинь», Редакція й Адміністрація «Л. В.». По 46-ох роках. *Літопис Волині*. Вінніпег, 1999. Ч. 19–20. С. 7–8. URL: <https://diasporiana.org.ua/periodika/litopys-volyni-1999-ch-19-20/> (дата звернення: 14.03.2024).
6. «Літопис Волині» [Електронний ресурс]: сист. покажч. змісту наук.-попул. зб. волинезнавства за 1953–1988 рр. / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека; уклад. Л. Бондар. Луцьк, 2009. 1257 назв. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Bondar_L/Litopys_Volyni_Systematychnyi_pokazhch_uk_zmistu_za_19531988_rr.pdf?PHPSESSID=mqidqeqbtglrrrsc1krbhjgas6 (дата звернення: 14.03.2024).
7. Мисечко-Каркоць Н., проф. Волинському університетові – 5 літ. *Літопис Волині*. Вінніпег, 1999. Ч. 19–20. С. 261. URL: <https://diasporiana.org.ua/periodika/litopys-volyni-1999-ch-19-20/> (дата звернення: 14.03.2024).
8. Радчук С. Повідомлення Інституту Дослідів Волині. *Літопис Волині*. Вінніпег, 1999. Ч. 19–20. С. 9. URL: <https://diasporiana.org.ua/periodika/litopys-volyni-1999-ch-19-20/> (дата звернення: 14.03.2024).
9. Рожко В. Почесні докторати видатним волинянам. *Літопис Волині*. Вінніпег, 1999. Ч. 19–20. С. 24–25. URL: <https://diasporiana.org.ua/periodika/litopys-volyni-1999-ch-19-20/> (дата звернення: 14.03.2024).
10. Свідзинський А., проф. І в Луцьку буде по-людськи. Загальна концепція Волинського державного університету. *Літопис Волині*. Вінніпег, 1999. Ч. 19–20. С. 258–260. URL: <https://diasporiana.org.ua/periodika/litopys-volyni-1999-ch-19-20/> (дата звернення: 14.03.2024).
11. Угода. *Літопис Волині*. Вінніпег, 1999. Ч. 19–20. С. 13–14. URL: <https://diasporiana.org.ua/periodika/litopys-volyni-1999-ch-19-20/> (дата звернення: 14.03.2024).

Володимирській педагогічний фаховий коледж
імені Агатангела Кримського Волинської обласної ради

Сучасні освітні технології Волинського краю

Матеріали
науково-теоретичної конференції

---

04 квітня 2024 року

Володимир

Володимирський педагогічний фаховий
коледж імені Агатангела Кримського
Волинської обласної ради

**СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ
ВОЛИНСЬКОГО КРАЮ**

Матеріали науково-теоретичної конференції

Володимир
04 квітня 2024 року

Сучасні освітні технології Волинського краю: Матеріали науково-теоретичної конференції / Упорядники : Микола Савельєв, Світлана Слюсарук-Літвін, Олександр Юринець. Володимир (04 квітня 2024 року). Володимир: ВВПК, 2024. 428 с.

У збірнику подано матеріали науково-теоретичної конференції «Сучасні освітні технології Волинського краю». Матеріали доповідей друкуються в авторському оригіналі з незначними правками. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність інформації, поданій у публікаціях. У разі виявлення академічного плагіату, до доповідача можуть застосовуватися санкції згідно з чинним законодавством України у сфері авторських та суміжних прав.

© Автори тез

© Володимирський педагогічний фаховий
коледж імені Агатангела Кримського
Волинської обласної ради, 2024

ЗМІСТ

Микола САВЕЛЬСВ

Стратегія розвитку – базовий документ сучасного закладу освіти..... 12

Руслана НАЙДА

Діяльність культурно-освітніх організацій Волині у 20-30-х роках ХХ ст. як історико-педагогічна проблема..... 16

Ірина АНДРОЩУК, Ігор АНДРОЩУК

Активізація навчально-пізнавальної діяльності учнів засобами навчального відео..... 21

Марія КОЗИГОРА, Наталія ЯРОЩУК

Етнопсихологічні погляди Г. Сковороди на українську ментальність... 24

Орися ОСТАПЧУК

Православні, католики та євреї в володимирській школі Українських Січових Стрільців..... 27

Ірина ДРУЖУК

Діалектологія в сучасній українській школі..... 31

Василь ГОРБАЧ

Використання цифрових технологій в освітньому процесі сучасного закладу освіти..... 35

Alina LEVYTSKA, Vladyslav IVANNYKOV

The Necessity of Learning English to Share the Story of the War in Ukraine..... 37

ІСТОРІЯ ОСВІТИ ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ ДУМКИ ВОЛИНСЬКОГО КРАЮ

Анастасія БАБЕНКО

Причини занепаду та останні роки існування василіанських шкіл у Володимирі..... 43

Світлана ВАСИЛЮК

Історія і розвиток освіти на території Бужанківського старостинського округу Поромівської сільської ради..... 46

Максим ЯБЛОНСЬКИЙ

«Літопис Волині»: з історії ВНУ імені Лесі Українки..... 51

Надія ГАВДА

Суспільне дошкільне виховання в освітньому просторі Володимира крізь призму минулого та реалії сьогодення..... 55